

Opvouwbare kijk-doos-kaart

beeldend doel

Doelstelling en benodigdheden

- a De kinderen onderzoeken hoe ruimtelijke werking ontstaat door het voor en achter elkaar plaatsen van contourvormen.
- b De kinderen leren over dieptewerking.

technisch doel

- a Het vouwen, snijden, knippen en plakken van papier.
- b Het meten en aftekenen.
- c Het bedenken en uitvoeren van scharnierconstructies.

materiaal

- Per leerling:
- a Enkele vellen gekleurd papier op A-4 formaat. Indien het werkstuk als wenskaart verstuurd gaat worden, dient u het formaat van de kaart af te stemmen op de beschikbare enveloppen.
- b Eventueel tijdschiften.

gereedschap

- Per leerling een schaar, een potje lijm, een potlood en een aantal paperclips.

leer- en hulpmiddelen

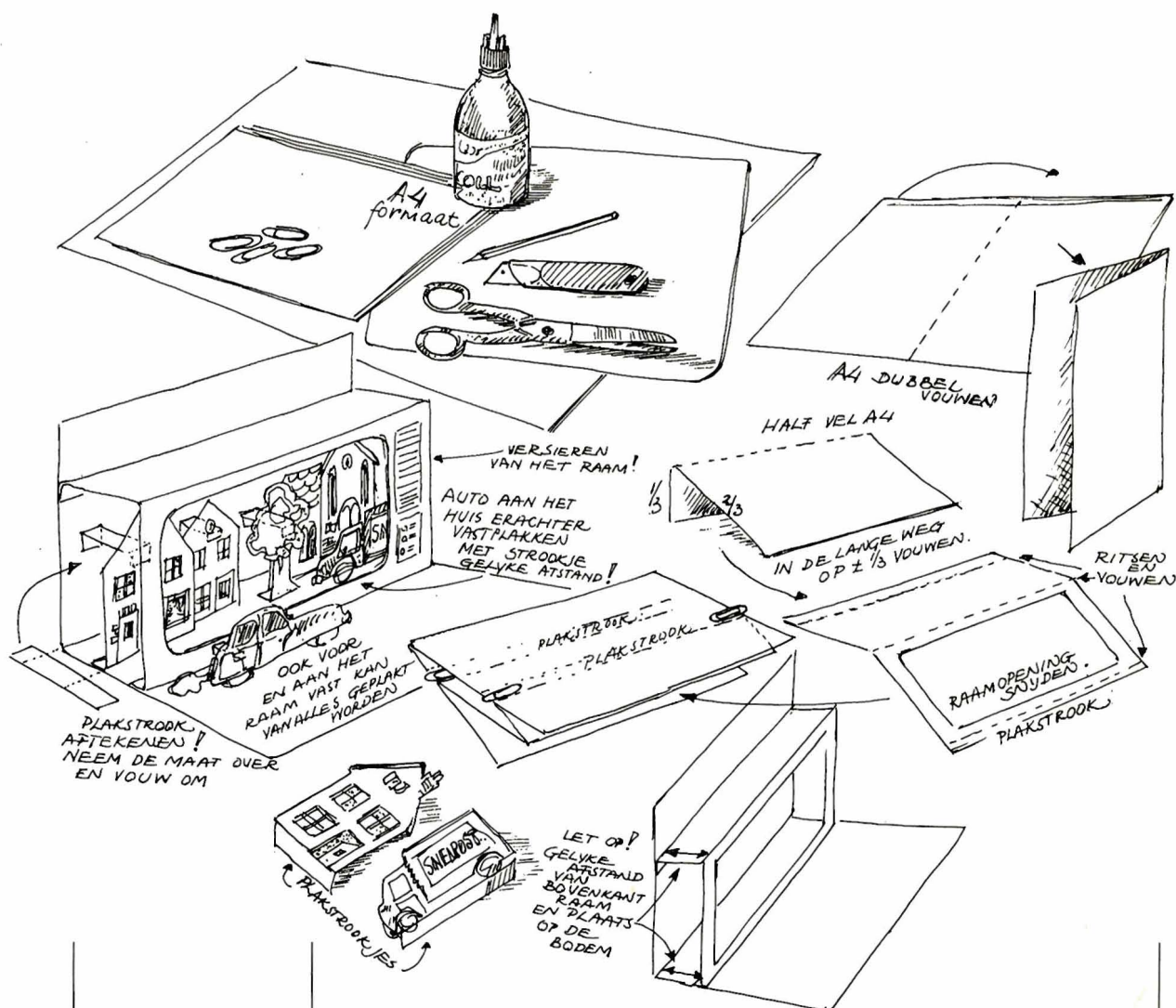
- a Prentenboeken met uitklapbare, driedimensionale afbeeldingen.
- b Diverse wenskaarten met hetzelfde uitklapprincipe.
- c Enkele modelletjes van een niet gedetailleerde 'uitklap-kaart' in diverse stadia van uitvoering.
- d Bordschetsjes (zie tekeningen).

beeldende inleiding

Lesverloop

■ In vorige lessen leerden de kinderen al over het voor en achter elkaar plaatsen van platte vormen in een ruimte (les 2, *Handvaardig* 4 en 5). Fris de kennis over deze zogenaamde coulissen-perspectief nog eens op door een aantal kinderen op diverse manieren voor de klas te groeperen. Wijs op de overlapping van vormen, de kleur- en/of vormcontrasten en de plaatsing. Een toneeldecor is een voorbeeld van coulissenperspectief. Omdat je zo'n decor maar van één kant bekijkt, hoeven de coulissen niet echt driedimensionaal te zijn. In een theater is de toneelopening eigenlijk een soort raam, waardoor je vanuit de zaal naar binnen kijkt. Zo'n kijkje van buiten naar binnen of omgekeerd is het thema van de kijk-doos-kaart. Het bijzondere van deze kaart is bovendien dat de driedimensionale voorstelling ingeklapt kan worden tot een plat boekje. Het zien van een prentenboek of enkele wenskaarten waarbij dit uitklap-principe is toegepast, zal de leerlingen zeker motiveren voor deze opdracht.

VORM

technische inleiding

- **a** Een vel stevig papier (A-4 formaat) wordt in de breedte dubbel gevouwen. Dit wordt de kaft van de uitklapkaart.
- **b** Het raam in de uitklapkaart wordt gemaakt door een tweede vel papier (half A-4 formaat) op ongeveer 1/3 van de breedte te vouwen en met plakstroken aan de binnenwanden van de kaft vast te plakken. Laat eerst in het grootste vlak het raam (of de ramen) knippen. Als de kaft dichtgeklapt is, mag de binnenvorm er niet uitsteken! Laat de leerlingen daarom eerst de beide plakstroken met paperclips aan de kaft vastzetten. Als de juiste plaats bepaald is, worden de stroken pas vastgelijmd.
- **c** Achter en voor het raam worden nu uitgeknipte contourvormen met een plakstrook aan de bodem en/of achterwand bevestigd.
- **d** Is een 'zetstuk' alleen aan de bodem vastgeplakt, dan komt er achter deze vorm nog een plakstrook met dezelfde lengte als de afstand van het zetstuk tot de achterwand. Zo kan elke vorm bij het in- en uitklappen mee scharnieren (zie tekening). Grotere vormen staan achteraan, kleinere vooraan.
- **e** Om het geheel levensechter te maken, kunt u de kinderen met knipsels uit tijdschriften laten werken. De ruimte voor en achter de raamwand wordt natuurlijk verschillend uitgebeeld.

begeleidings- adviezen

- **a** Bij deze technisch niet makkelijke opdracht moet u waarschijnlijk tijdens de uitvoering het uitklapprincipe nog eens uitleggen met behulp van modelletjes.
- **b** Natuurlijk kan de basisvorm ook in verticale richting worden uitgewerkt.
- **c** Als het werkstuk dienst gaat doen als wenskaart kan er ook tekst in worden verwerkt (zie foto).
- **d** Thema's voor (raam)doorkijkjes zijn bijvoorbeeld: een kijkje door de patrijspoot van een onderzeeër of ruimteveer, een kijkje in een kooi met dieren, een kijkje door het raam van het ziekenhuis.

nabespreking

- **a** Inventariseer de werkstukken naar thema of wijze van weergeven; stelt het bijvoorbeeld een kijkje van binnen naar buiten voor of omgekeerd?
- **b** Bespreek de gevonden oplossingen vooral op het aspect ruimtelijkheid; hoe staat het een voor het ander?
- **c** Hoe functioneren de klapkaarten technisch gezien?

kunstwijzer

- **a** Openbaar Kunstbezit 1978 'Pikturale feesten' (De geschiedenis van het decor).
- **b** Kunstschrift 1980 no 6 (OKB) 'Tussen twee werelden - vensters en deuren in de kunst'.

Andere opdrachten

- **1** Een draaipodium.
- **2** Een schrikdoosje.
- **3** Een harmonica-kaart.

